

POSUDEK

vedoucí na diplomovou práci

Jméno a příjmení: Lukáš Drbohlav

Téma práce: Postoje k homosexualitě s ohledem na adopci dětí v současné společnosti

Autor, Lukáš Drbohlav, se ve své diplomové práci zaměřuje na problematiku homosexuality, konkrétněji na postoje veřejnosti vůči homosexuálním lidem a k adopci dětí homosexuálními páry. Za poslední čtvrtstoletí se u nás společenské a právní postavení homosexuální menšiny výrazně změnilo. Změnily se i postoje velké části veřejnosti, zejména mladé populace z vyšších vzdělanostních vrstev. Mnohá témata, jak autor uvádí, však zůstala nedořešena. Patří k nim zejména právní zakotvení výchovy dětí homosexuálními partnery. To se týká především dětí, jejichž biologickým rodičem je jeden z homosexuálních partnerů, s nimiž dítě vyrůstá. Dalším tématem, jemuž je zapotřebí věnovat podrobnější právní pozornost, je možnost péče či osvojení dětí z ústavních zařízení homosexuálními partnery. Jde o téma, které často vyvolává silné emocionální reakce na obou stranách názorové polarity. Zkoumání konkrétních argumentů je tedy společensky jednoznačně aktuální a žádoucí.

Bakalářská práce je strukturována do teoretické a praktické části. Teoretickou část tvoří čtyři hlavní kapitoly. V první z nich autor vymezuje fenomén homosexuality a zabývá se příčinami jejího vzniku. Druhou představuje historicko-sociologický přehled postojů vůči homosexuálním lidem. V poslední se autor zaměřuje na otázku homoparentality, tedy na rodičovství homosexuálních mužů a žen. V souvislosti s homosexuálními páry se zde zabývá možnostmi různých variant náhradní rodinné péče.

Praktickou část tvoří výzkum, jehož cílem bylo zjistit postoje současných vysokoškolských studentů k homosexualitě a homosexuálním lidem, dále k současnému právnímu postavení registrovaného partnerství a k možnosti adopce dítěte homosexuálním párem. Autor formuloval 5 hypotéz, v nichž očekával odlišné postoje ke sledovaným tématům u mužů a žen, u studentů humanitně (přesněji na člověka) zaměřených oborů a oborů technických. Předpokládá také rozdílné postoje k mužské a ženské homosexualitě. Prostřednictvím vlastního dotazníku, sestávajícího převážně z otevřených otázek, oslovil 146 respondentů. Kvalitativní materiál následně s využitím obsahové analýzy (metodou otevřeného kódování) uspořádal do kategorií, jejichž četnosti poté porovnával v podsouborech pomocí statistického výpočtu Chí kvadrát. Výsledky přehledně prezentuje v tabulkách.

V teoretické i výzkumné části práce autor prokazuje, že se dobře orientuje ve sledované problematice. Čerpá v ní z imponujícího množství informačních zdrojů, mezi nimiž nechybí ani výzkumné studie a zahraniční tituly. Text je psán čtivým způsobem. Těžiště práce však spočívá ve výzkumu. Nálezy autor podrobně interpretuje a také je v interpretační i v diskusní části porovnává s již dříve publikovanými poznatky v dané oblasti. V diskusní části je analyzuje s ohledem na stanovené hypotézy. Je potřeba ocenit, že zde autor upozorňuje i na některé limity zvoleného výzkumného designu (demografická specifika souboru respondentů a riziko možného efektu sociální žádoucnosti u jedné z položek). Výzkumné nálezy v mnoha ohledech odpovídají dosavadním poznatkům, v některých otázkách však přinášejí poněkud překvapivá zjištění.

Celkově lze shrnout, že se jedná o poměrně zdařilou a informačně přínosnou diplomovou práci. Autor prokazuje dobrý vhled do zvolené problematiky. K drobným výhradám lze zahrnout

to, že na některých místech není text formulován příliš vhodně (např. na s. 105-106: „*Myslím si však, že většina z nich do těchto postojů odrážela i své vlastní.*“).

Drobná nepřesnost se ukazuje i u vyhodnocení hypotézy 3. Autor na jejím základě ověřoval, zda respondenti vnímají homosexualitu víc prostřednictvím její mužské varianty. Tento jev sledoval na základě výskytu explicitních zmínek týkajících se homosexuality u mužů. To, že těchto zmínek bylo poměrně málo, však nelze interpretovat tak, že by byl jeho předpoklad mylný. Zda si respondenti představili pod položenými otázkami spíše mužskou homosexualitu než ženskou, se v jejich odpovědích nemuselo vůbec objevit.

Další nepřesnost se týká tvrzení v závěru práce. Jde o shrnutí nálezu, že překvapivě velké procento respondentů připisuje příčinu homosexuality genetickým vlivům i zkušenostem z dětství. Varianta této odpovědi na uvedenou otázku zněla „možné je obojí“, což znamená připuštění těchto možností, nikoli pevné přesvědčení o obou typech příčin. Nelze souhlasit s tím, že by názor respondentů byl v rozporu se současnými vědeckými poznatky: chromozomální odlišnosti byly zatím zjištěny u většiny gayů. U některých homosexuálních mužů ani u žen však nalezeny nebyly. To znamená, že homosexualita může mít více než jednu možnou příčinu, přičemž u uvedených jedinců zatím nelze s naprostou jistotou vyloučit ani vliv raných zkušeností.

Závěr: Předložená diplomová práce odpovídá požadavkům, které jsou stanoveny pro tento typ studentských prací. Autor prokázal, že se dobře orientuje ve zvolené problematice. Výzkumné nálezy přinášejí zajímavé poznatky. Vzhledem k některým výše uvedeným drobnějším nepřesnostem navrhuji její hodnocení klasifikačním stupněm:

„velmi dobře“

Doc. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 24. 5. 2016